

1. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A LA FORMACIÓ DELS PEDAGOGS I PEDAGOGUES

Aquesta matèria proporciona a la formació del pedagog i pedagoga el coneixement necessari per comprendre el marc polític en el qual desenvoluparà la seva tasca educativa. Més enllà de la seva tasca diària més immediata aquest professional ha de tenir els elements suficients com per fer de la seva actuació pedagògica una activitat reflexiva, que li permeti incardinar-la en la societat que viu.

Tanmateix aquesta matèria li amplia el seu horitzó professional, al proporcionar-li una visió europea i internacional de la política educativa.

Per últim aquesta matèria contribueix al desenvolupament i consolidació d'un conjunt de competències de caràcter general, pròpies de qualsevol estudiant universitari.

2. OBJECTIUS I COMPETÈNCIES

Objectius	Competències
1.- Conèixer, analitzar i comprendre les teories de política educativa: 1.1.- Conèixer algunes de les teories de política educativa més importants 1.2.- Interpretar les polítiques educatives d'acord a la ideologia que les sustenten així com al context cultural, econòmic i social en que es desenvolupen 1.3.- Analitzar de manera crítica les complexes relacions entre els poders polítics i el sector educatiu 1.4.- Comprendre el funcionament del sistema educatiu, tant des de la perspectiva interna com en les seves relacions amb el context on es desenvolupa.	▪ a) Interpretar les teories educatives ▪ b) Analitzar críticament la complexitat de la societat actual.
2.- Conèixer, analitzar i comprendre la legislació i les polítiques educatives existents en l'actualitat a Catalunya i Espanya 2.1.- Conèixer la legislació i política educativa espanyola i catalana 2.2.- Interpretar adequadament la legislació de l'educació, d'acord a la política educativa que l'impulsa 2.3.- Comprendre les reformes educatives en la seva complexitat i analitzar la seva adequació a les demandes de la societat d'avui.	▪ a) Interpretar les polítiques educatives en un context concret ▪ b) Saber utilitzar els coneixements teòrics per comprendre situacions educatives ▪ c) Comprendre informes de l'àmbit de l'educació que tinguin a veure amb la política educativa ▪ d) Dominar els recursos de les TICs referits específicament a l'àmbit de la política educativa ▪ e) Conèixer la realitat social i prendre posició respecte a fets socio-educatius rellevants.
3.- Conèixer i comprendre les	▪ a) Interpretar les polítiques educatives en

problemàtiques que hi han al si dels sistemes educatius actuals així com les diferents solucions i orientacions que es donen des de la política educativa d'àmbit internacional	<i>contextos diferents i a partir de referents internacionals</i> ▪ <i>b) Comprendre informes de l'àmbit de l'educació que tinguin a veure amb la política educativa</i> ▪ <i>c) Dominar els recursos de les TICs referits específicament a l'àmbit de la política educativa</i>
4.- Analitzar els problemes dels centres educatius i dels diferents agents de la comunitat educativa des de la perspectiva de les polítiques educatives actuals, proposant millores al respecte	▪ <i>a) Conèixer la realitat social i prendre posició respecte a fets socio-educatius rellevants.</i> ▪ <i>b) Saber utilitzar els coneixements teòrics per comprendre situacions educatives i donar-hi resposta</i> ▪ <i>c) Tenir capacitat per proposar innovacions en l'àmbit de l'educació d'acord a la legislació i política educativa vigent.</i> ▪ <i>d) Analitzar críticament la complexitat de la societat actual.</i>

3. CONTINGUTS

1.- Teoria de política de l'educació

- 1.1.- Estat, política i educació
- 1.2.- Sistema educatiu: conceptualització i característiques
- 1.3.- Política educativa: principis i orientacions generals
- 1.4.- Les reformes educatives a la política educativa
- 1.5.- El análisis político de la educación y la toma de decisiones

2.- La política i legislació educativa espanyola

- 2.1.- El MECD i l'educació:
- 2.2.- Les CC.AA. i l'educació

3.- La política i legislació educativa catalana

- 3.1.- Iniciatives i actuacions del Departament d'Educació
- 3.2.- L'educació i els partits polítics
- 3.3.- Iniciatives a l'àmbit municipal
- 3.4.- Iniciatives des de la societat civil (ONGs,...)

4.- Les polítiques educatives a la UE

- 4.1.- Acció i normativa dels òrgans de govern de la UE
- 4.2.- Informes més rellevants
- 4.3.- Les polítiques educatives envers l'ensenyament primari i secundari: els objectius pel 2010
- 4.4.- L'Espai Europeu d'Ensenyament Superior: el procés de Bologna.

5.- Els organismes internacionals i la política educativa

- 5.1.- Les polítiques educatives dels organismes internacionals: OCDE, UNESCO, UNICEF i Banc Mundial
- 5.2.- Els grans informes internacionals: l'informe Delors, l'informe Pérez de Cuellar, l'informe de desenvolupament del PNUD

6.- Les enquestes internacionals i la seva incidència sobre la política educativa

6.1.- Avaluació i política educativa: influències supranacionals sobre les polítiques nacionals

6.2.- El cas de l'estudi PISA: conseqüències per a la política educativa nacional

7.- Grans debats de la política educativa avui

7.1.- Igualtat vs. Llibertat-autonomia vs. Diversitat

7.2.- Igualtat, equitat i justícia distributiva en el sistema educatiu

7.3.- Avaluar el sistema educatiu: qui i com?

7.4.- Fracàs escolar: exclusió social i competitivitat econòmica

7.5.- Reformar: per consens o per majoria

7.6.- Innovar: impacte sobre les polítiques educatives

7.7.- Diferenciació dels alumnes: per què, quan i com?

7.8.- Polítiques de finançament de l'educació

7.9.- Polítiques de professorat: captació i retenció dels millors professors

7.10.- El dret a l'educació i la llibertat d'elecció de centres

7.11.- Laïcisme i sistema educatiu: el repte de la interculturalitat

7.12.- La diversitat cultural i l'educació: les polítiques d'integració dels immigrants a l'escola

7.13.- Qualitat de l'educació vs. quantitat de l'educació

7.14.- Escola pública i privada: la qüestió del finançament

4. PLA DE TREBALL I HORES ESTIMADES

1. Ensenyament-Aprenentatge (E-A) presencial

Les activitats realitzades a l'aula sota la direcció del professor seran de dos tipus:

Gran grup:

- Exposició del professor
- Exposicions dels estudiants
- Exposicions convidats
- Debats
- Comentari de lectures
- Examen

Grup-seminari

- Exposició del professor
- Exposicions dels estudiants
- Orientació envers E-A dirigit

2. Ensenyament-Aprenentatge (E-A) dirigit¹

Activitats realitzades sota la direcció del professor **fora de l'aula**

- Exercicis fora de l'aula amb suport tutoritzat
- Simulació (amb estudi de casos)
- Lectures orientades

3. Ensenyament-Aprenentatge (E-A) autònom

Activitats realitzades per l'alumne/a **fora de l'aula**

- Estudi personal: preparació examen
- Organització d'apunts i/o material
- Recerca d'informació
- Lectures ampliació
- Tutories en horari d'atenció del professor: individuals o en grup

4.- Hores estimades i sessions previstes per l'estudiant

¹ Aquestes activitats es faran sempre en petit grup.

Tipus E-A	Hores	Sessions aprox².
E-A presencial	43 h.	Sessions amb gran-grup (14 sessions x 2h.30'): 35 h. Sessions en grup-seminari (4 sessions x 1h:30'): 6 h Examen: 2 h.
E-A dirigit	57 h.	Treball individual i en grup
E-A autònom	20 h.	Lliure disposició
Total	120 h.	14

5.- HORES ESTIMADES I SESSIONS PREVISTES PEL PROFESSOR

E-A presencial:

14 sessions a classe de 2 h.30' (1h30' exposició, 1h debat): 35 h.

1 sessió d'examen: 2 h.

14 sessions de seminari de 1h.30': 21 h.

E-A dirigit: 20 h

E-A autònom: 50 h.

Total: 128 h.

6.- DISTRIBUCIÓ DE TASQUES I HORES ESTIMADES DEL PLA DE TREBALL

Planificació general					
E-A presencial (amb gran-grup, sessió 1:30')	professor	exposicions: <i>temes-1 al 6</i>	examen escrit	- debats - comentaris de lectures: <i>tema 7</i>	- exposicions de convidats <i>tema-3 i 5</i>
	37 h	18 h	2 h	14 h	3 h
	estudiant	assimila, pren notes, planteja dubtes, qüestions complementàries	resol qüestions i redacta idees	- presenta, debat - contrasta	assimila, pren notes, planteja dubtes, qüestions complementàries
	37 h	18 h	2 h	14 h	3 h
E-A presencial (amb grup-seminari, sessió 1h.)	professor	exposició dels professor	exposició de l'estudiant	Orientació E-A dirigit	
	21 h	2 h	4 h	15 h	
	estudiant	assimila, pren notes, planteja dubtes, qüestions complementàries	- planteja idees - fa síntesi de la feina feta	- presenta dubtes, contrast - pren notes	
	6 h	1/2 h	15'	5 h	
E-A dirigit	professor	Exercicis, simulació	lectures orientades		
	20 h	15 h	5h		

² Nota: aquest càlcul està fet a partir de 14 setmanes per quadrimestre

	estudiant	- busca informació - contrasta - debat - resol - redacta - prepara exposició amb Power-Point	- analitza críticament - sintetitza - valora		
	57 h	40 h	17 h		
E-A autònom	professor	- tutories i atenció alumnes - preparació classes - preparació i correcció d'exàmens i altres materials d'avaluació - coordinació altres professors			
	50 h				
	estudiant	estudi personal: preparació d'exàmens i autorganització del material	tutoria lliure	recerca informació	lectura d'ampliació
	20 h	14 h	2 h	2 h	2 h

5. AVALUACIÓ I ACREDITACIÓ DELS APRENENTATGES³

	críteris	opció - A	opció - B
E-A presencial	1. Participació activa a les sessions del gran-grup i del grup-seminari 2. Examen	50%	40%
E-A dirigit	3. Elaboració i presentació dels exercicis dissenyats pel professor	50%	40%
E-A autònom	4. Autoinforme d'avaluació 5. Altres materials elaborats per l'estudiant de manera individual		10% 10%

6. MATERIALS

- relació de texts seleccionats i vinculats amb l'assignatura.
- guia de lectures pel debat
- guia pels exercicis de l'E-A dirigit
- guia per elaborar *el contracte pedagògic* pel treball dirigit
- fitxes d'autoregulació de l'aprenentatge
- pàgines web d'interès per l'assignatura

■ Bibliografia:

AFFILÉ, B.; GENTIL, C.; RIMBERT, F. (2003): *Les grandes questions sociales contemporaines*. L'étudiant. Paris

ALSINET, J.; RIBA, C.; RIBERA, M.; SUBIRATS, J. (Coord.) (2003): *Més enllà de l'escola*. Fundació Jaume Bofill. Ed. Mediterrània. Col Polítiques N° 37.

BOBBIO, B. (1995): *Derecha e izquierda*. Ed. Suma de Letras S.L. Barcelona.

BONAL, X.; ESSOMBA, M.A.; FERRER, F. (Coord.) (2004): *Polítiques educatives i igualtat d'oportunitats*. Fundació Jaume Bofill. Ed. Mediterrània. Col Polítiques.

³ L'ús de l'anglès o francès en la redacció i/o presentació de materials elaborats de manera individual o grupal incrementa en un 10% la nota final obtinguda per l'estudiant

BONAL, X. (Dir.) (2006): *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2005*. Fundació Jaume Bofill. Ed. Mediterrània. Col Polítiques.

BOTTANI, N.; CENERINI, A. (ed.) (2003): *Una pagella per la scuola. La valutazione tra autonomia e equità*. Erickson. Trento.

COLOM, A.; DOMÍNGUEZ, E. (1997): *Introducción a la política y legislación educativas*, Ariel. Barcelona.

COLOM, A.J. (edit) (1994): *Política y planificación educativa*. GIT/PreuSpinola, Sevilla.

COMMISSION EUROPÉENNE (2002): *Éducation et formation en Europe: systèmes différents, objectifs partagés pour 2010*, Commission Européenne. Luxembourg.

CONSELL SUPERIOR D'AVALUACIÓ (2004): *Estudi PISA 2003. Avançament de resultats*. Departament d'Educació. Barcelona.

DAUDET, Y.; SINGH, K. (2001): *Le droit à l'éducation: analyse des instruments normatifs de l'UNESCO*. Unesco. Paris

DELORS, J. (coord.) (1996): *La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI*. UNESCO/Santillana. Paris/Madrid.

DEMAILLY, L. (2001): *Évaluer les politiques éducatives*. De Boeck Université. Bruxelles.

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ (2004): *Pacte Nacional per l'Educació. Oportunitat i compromís. Idees per al debat*. Generalitat de Catalunya. Barcelona

DUTERCQ, Y. (dir.) (2005) : *Les régulations des politiques d'éducation*. ED. PUR. Rennes

FERNÁNDEZ ENGUITA, M.; (1987) *Reforma educativa, desigualdad social e inercia institucional*. Barcanova, Barcelona.

FERRER, F. (1999): "L'Informe Delors: una aposta de futur". En VARIS: *Educació i canvi social*. Ajuntament de Sabadell.

FERRER, F. (2001): "La educación para todos: entre el mito y la realidad, de Jomtien a Dakar". En NAYA, L.M. (coord.): *La educación a lo largo de la vida, una visión internacional*. Ed. Erein. Donostia.

FERRER, F. (coord.) (1996) : *Cap a l'educació de l'any 2000. Una visió de l'Informe Delors*. Fundació Sta. Maria / UAB.

FERRER, F.; NAYA, L.; VALLE, J. (2004): *Convergencias de la Educación Secundaria Inferior en la Unión Europea*. CIDE/MEC. Madrid.

FRENAY, M.; MAROY, C. (Eds) (2004): *L'école, six ans après le décret "missions"*. GIRSRF / UCL Presses Universitaires de Louvain.

FULLAT, O. (1993): *Política de la educación. Politeya - Paideia*. CEAC. Barcelona.

GARCÍA GARRIDO, J.L. (2006): *La máquina de la educación*. Ed. Ariel. Barcelona

GIDDENS, A. (1995): *Política, sociología y teoría social*. Paidós Barcelona.

GOMEZ-GRANELL, G.; GARCÍA, M.; RIPOL-MILLET, A.; PANCHÓN, C. (COORD.) (2004): *Infancia y familias: realidades y tendencias*. Instituto de infancia y mundo urbano / Ariel. Barcelona

GONZÁLEZ, A. (coord.) (1999): *Políticas de la educación*. DM. Murcia.

ISEI-IVEI (2004): *Primer informe para la evaluación PISA 2003. Resultados en Euskadi*. Gobierno Vasco. Bilbao.

LAMBERT, F.; LEFRANC, S. (2003): *50 fiches pour comprendre la science politique*. Ed. Bréal. Rosny.

LANDSHEERE, G. De (1994): *Le pilotage des systèmes d'éducation*. De Boeck Université. Bruxelles.

LAVAL, C. (2004): *La escuela no es una empresa*. Ed. Paidós. Barcelona

LENOIR, r.; LESOURNE, J. (1992): *Où va l'État?*. Le Monde Editions. Paris.

LERENA, C.; (1986): *Escuela, ideología y clases sociales en España*. Ariel, Barcelona.

POPKEWITZ, TH. S.; (1994): *Sociología de las reformas educativas*. Morata S.L, Madrid

PUELLES BENÍTEZ, M. (1999): *Educación e ideología en la España contemporánea*, Madrid, Tecnos, 4ª ed.

MAQUIAVELO: El príncipe.

MARCHESI, A.; MARTÍN, E. (comp.) (2002): *Evaluación de la educación secundaria. Fotografía de una etapa polémica*. Instituto IDEA / Fundación Sta. María. Madrid.

MEC (2004): *Evaluación PISA 2003. Resumen de los primeros resultados en España*. MEC. Madrid.

MEC (2004): *Una educación de calidad para todos y entre todos. Propuestas para el debate*. MEC. Madrid.

MEURET, D. (ed.) (1999): *La justice du système éducatif*. De Boeck Université. Bruxelles.

NAVARRO, V. (2002): *Bienestar insuficiente, democracia incompleta*. Ed Anagrama. Barcelona.

OCDE (1997): *Éducation et équité dans les pays de l'OCDE*. Paris.

OCDE (2004): *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE* Edition 2004 Paris,

PEREYRA, M.A. et al. (1995): *Globalidad y descentralización de los Sistemas Educativos*. Pomares-Corredor. Barcelona.

Perspectivas. Número monográfico: "Diálogo político y educación". Nº 130 Vol. XXXIV. Nº 2 Junio 2004. BIE/UNESCO. Paris.

Perspectivas. Número monográfico: "La evaluación de los sistemas educativos". UNESCO. Vol: XXVIII, nº1. Març 1998.

PNUD (2004): *Human development report 2.004*. United Nations Development Programme. New York / Oxford.

PUELLES, M. de (1991): *Política y administración educativas*. UNED. Madrid.

RAWLS, J. (1987): *A theory of justice*, Cambridge, Harvard University Press, 1999

RAWLS, J. (1993): *El liberalismo político*. Crítica. Barcelona. 1996

Revista de educación. Número monográfico: "Reflexiones sobre política educativa". Enero – Abril 2003. Nº 330. MECD. Madrid.

Revue de l'Institut de Sociologie. Número monográfico: "Les politiques d'éducation et de formation: la question de l'expertise". 1997 /1-4 publicat al 2000. Université Libre de Bruxelles.

Revue de l'Institut de Sociologie. Número monográfico: "Sociologie, politique et critique en éducation". 2001 /1-4 publicat al 2003. Université Libre de Bruxelles.

SARRAMONA, J. (2004); *Factores e indicadores de calidad en la educación*. Ed. Octaedro. Barcelona.

TEDESCO, J. C. (1995): *El nuevo pacto educativo*. Educación, competitividad y ciudadanía en la sociedad moderna, Madrid, Anaya.

TOMASEVSKI, K. (2004): *El asalto a la educación*. Intermón/Oxfam. Barcelona.

V Congreso Interuniversitario de Teoría de la Educación- Política y Educación Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social UAB, 1995.

VARIOS (1998): *Pensar la ciutat des de l'educació*. Document del seminari Projecte educatiu de ciutat. Temes d'Educació nº12. Diputació de Barcelona. Barcelona.

VARIOS (2003): *Mejorar procesos, mejorar resultados en educación*. MECD / Ice d'ela Universidad de Deusto. Madrid/Bilbao.

WHITTY, G. (2000): *Teoría social y política educativa*. Ediciones Pomares-Corredor. Barcelona

WORLD BANK (2004): *World Development Report 2004..* World Bank. Washington.

7.- ALTRES QÜESTIONS IMPORTANTS

- a) Des del principi de curs totes les tasques grupals que hagi de fer l'estudiant les farà sempre amb els mateixos estudiants. El nombre de persones per grup es determinarà a l'inici de curs.
- b) El seguiment habitual de la matèria suposa la participació dels estudiants en totes les activitats programades (tant les d'E-A presencial com les d'E-A dirigit). En casos degudament justificats es podrà fer un altre seguiment de la matèria d'acord amb el professor.